

7. Ткаченко Н.М. Бухгалтерський фінансовий облік, оподаткування і звітність. Підручник / Ткаченко Н.М. – К.: Арлета, 2006. – 1080 с.

*К.е.н., доцент Чернецька О.В.
доцент кафедри обліку, оподаткування та УФЕБ,
Дніпровський державний аграрно-економічний університет
м. Дніпро
E-mail: o.v.chernetska@gmail.com*

АСПЕКТИ ОБЛІКУ РОЗРАХУНКІВ ЗА ВИПЛАТАМИ ДОПОМОГИ З ТИМЧАСОВОЇ НЕПРАЦЕЗДАТНОСТІ

В сучасних «карантинних» умовах господарювання суттєво зросли випадки тимчасової непрацездатності в зв'язку з COVID-19 та самоізоляцією українських працівників, тому набуває актуальності облік розрахунків за виплатами допомоги з тимчасової непрацездатності.

Відповідно до ст. 22 Закону № 1105 «допомога по тимчасовій непрацездатності надається застрахованій особі у формі матеріального забезпечення, яке повністю або частково компенсує втрату заробітної плати (доходу) та виплачується Фондом соціального страхування України застрахованим особам починаючи із шостого дня непрацездатності за весь період до відновлення працездатності або до встановлення інвалідності МСЕК незалежно від звільнення, припинення підприємницької або іншої діяльності застрахованої особи в період втрати працездатності» [1].

Документальне оформлення лікарняних регламентують Положення № 13 [2] та Порядок № 12 [3]. Відповідно до ст. 31 Закону № 1105 підставою для призначення допомоги з тимчасової непрацездатності є виданий у встановленому порядку листок непрацездатності. Листок непрацездатності здається до бухгалтерії чи бухгалтеру.

Лікарняні виплачуються застрахованим особам залежно від страхового стажу. Для того, щоб знати страховий стаж працівника, необхідними є дані з Реєстру застрахованих осіб. Страхувальники мають можливість отримати довідку про трудовий та страховий стаж, зокрема через портал електронних послуг ПФУ.

До листка непрацездатності доцільно скласти у довільній формі довідку про розрахунок середньої зарплати та лікарняних. Розрахунок оплати здійснюють за правилами, визначеними Порядком № 1266 [4].

Загальна формула розрахунку допомоги з тимчасової непрацездатності має наступний вигляд:

$$D_{\text{тн}} = З.П._{\text{с.д.}} \times K_{\text{с.с.}} \times K_{\text{д.н.}} \quad (1),$$

де $З.П._{\text{с.д.}}$ – середньоденна заробітна плата;

$K_{\text{с.с.}}$ – коефіцієнт страхового стажу робітника;

$K_{\text{д.н.}}$ – кількість днів тимчасової непрацездатності, згідно із листком непрацездатності.

Коефіцієнт страхового стажу працівника визначається наступним чином (ст. 24 Закону №1105):

- «50% середньої заробітної плати особам, що мають страховий стаж до трьох років
- 60% середньої заробітної плати особам, що мають страховий стаж від трьох до п'яти років;
- 70% середньої заробітної плати особам, що мають страховий стаж від п'яти до восьми років;
- 100% середньої заробітної плати особам, що мають страховий стаж понад восьми років» [1].

Середньоденна зарплата розраховується відповідно до Порядку № 1266: суму заробітку працівника за розрахунковий період, на який нараховували ЄСВ, ділять на кількість календарних днів у цьому періоді:

$$ЗП_{\text{сер}} = ЗП_{\text{рп}} : КД_{\text{рп}} \quad (2),$$

де $ЗП_{\text{рп}}$ – сума зарплати за розрахунковий період, на яку нараховували ЄСВ;

$КД_{\text{рп}}$ – кількість календарних днів у розрахунковому періоді.

Розрахунковий період – це період, за який здійснюють розрахунок середньої зарплати для оплати днів тимчасової непрацездатності. В розрахунковому періоді слід рахувати усі календарні дні, що попадають у розрахунковий період, у т.ч. святкові і неробочі дні. Не враховуються тільки дні невідпрацьовані з поважних причин, до яких за п. 3 Порядку № 1266 належать: дні тимчасової непрацездатності, у т.ч. через вагітність та пологи; дні відпустки для догляду за дитиною до досягнення нею 3(6)-річного віку; дні відпустки без збереження зарплати.

У загальному випадку середньоденна зарплата для обчислення суми виплат у зв'язку з тимчасовою непрацездатністю розраховується за 12 місяців, що передують місяцю настання страхового випадку.

Оплата лікарняних поділяється на дві складові:

- оплата робочих днів перших п'яти днів лікарняного внаслідок захворювання або травми, не пов'язаної з нещасним випадком на виробництві – проводить роботодавець та відносить ці витрати до складу витрат підприємства);
- оплата всіх інших днів лікарняного (починаючи з 6-го) – виплата проводиться роботодавцем, проте потім фонд соціального страхування компенсує ці витрати шляхом перерахування відповідних сум на спеціальний рахунок.

Зазначимо, що в разі самоізоляції під меднаглядом або перебування в спецзакладах охорони здоров'я у зв'язку з проведенням заходів, спрямованих на запобігання виникнення та поширення коронавірусної хвороби ФССУ компенсує застрахованим особам втрачений заробіток за весь час лікування або ізоляції від коронавірусної хвороби, починаючи з шостого дня непрацездатності (перші п'ять днів фінансує роботодавець). Розмір допомоги з тимчасової непрацездатності складає 50% середньої заробітної плати і не залежить від тривалості страхового стажу працівника. Підставою для нарахування допомоги є оформлений відповідним чином лікарняний листок із зазначенням причини непрацездатності «ізоляція від COVID-19».

Надання допомоги з тимчасової непрацездатності, зумовленим доглядом за хворою дитиною віком до 14 років, здійснюється ФССУ, починаючи з першого дня і за весь період, протягом якого дитина за висновком лікаря потребує

догляду, але не більше 14 календарних днів, а в разі стаціонарного лікування – за весь час перебування застрахованої особи в стаціонарі разом із хворою дитиною.

Для отримання допомоги з тимчасової непрацездатності з фонду соцстрахування відповідно до Порядку № 12 бухгалтер має оформити заяву-розрахунок у двох примірниках, один з яких потрібно передати до фонду протягом 5 робочих днів з дня прийняття відповідного рішення комісією. ФСС протягом 10 робочих днів перевіряє заяву і перераховує допомогу на окремий рахунок підприємства. Для оплати лікарняних працівників, що перебувають на самоізоляції від COVID-19, подаються окремі заяви-розрахунки.

Після отримання коштів від ФСС роботодавець має виплатити цю допомогу працівнику в найближчі терміни, встановлені для виплати заробітної плати. Після проведення цих виплат протягом місяця підприємство має надіслати до ФСС повідомлення про проведення виплат відповідно до Порядку №12.

Отже, для документального оформлення розрахунків за виплатами допомоги з тимчасової непрацездатності застосовуються листок непрацездатності, журнал обліку листків непрацездатності, заяву-розрахунок до ФСС, довідка про розрахунок середньої зарплати та лікарняних. Облік розрахунків за виплатами допомоги з тимчасової непрацездатності має відповідати вимогам норм чинного законодавства.

Список використаних джерел

1. Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування: Закон України від 23.09.1999 № 1105-XIV / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1105-14#Text> (дата звернення 20.03.2021р.).
2. Положення про порядок призначення та проведення страхових виплат: Постанова ФСС від 19.07.2018 № 13. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0011890-18#Text> (дата звернення 20.03.2021р.).
3. Порядок фінансування страхувальників: Постанова ФСС від 19.07.2018 № 12. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0012890-18#Text> (дата звернення 20.03.2021р.).

4. Порядок обчислення середньої заробітної плати (доходу, грошового забезпечення) для розрахунку виплат за загальнообов'язковим державним соціальним страхуванням: Постанова КМУ від 26.09.2001 № 1266. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1266-2001-%D0%BF#Text> (дата звернення 20.03.2021р.).

*К.е.н., доцент Шерер І.Л.
доцент кафедри бухгалтерського обліку та аудиту,
Дармакука Д.І.
студент кафедри бухгалтерського обліку та аудиту,
Одеський національний економічний університет
м. Одеса
E-mail: tutor121960@gmail.com*

ПРОБЛЕМНІ АСПЕКТИ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ МАРКЕТИНГОВИХ ВИТРАТ

Розвиток сучасної національної економічної системи вимагає від вітчизняних підприємств переходу від виробничо-збутової до маркетингової орієнтації діяльності, яка, в свою чергу, передбачає використання брендів та торгових марок.

В умовах сьогодення для одержання фінансового результату необхідно не тільки забезпечити процес виробництва продукції, а й налагодити безпосередню реалізацію її (доведення до споживача). В таких умовах у підприємств різних форм власності зростають обсяги витрат, які, в першу чергу, йдуть на розвиток управлінських систем (маркетинг, логістика, наукові дослідження та розробки, управління підприємством тощо), які підтримують основне виробництво. Вагоме значення в підвищенні ефективності діяльності підприємства відіграють маркетингові витрати.

Метою здійснення маркетингових витрат є створення та підтримка